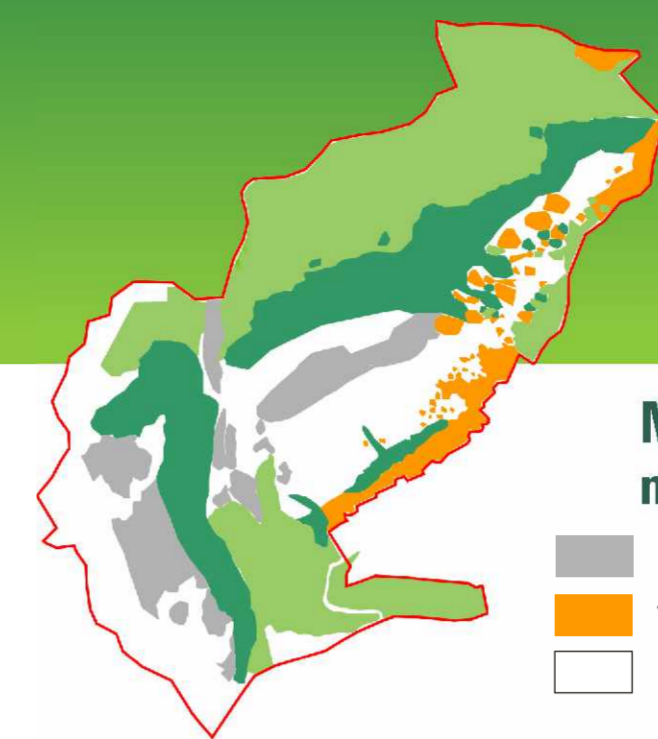

invazní rostliny

Mapa současné vegetace na území NPR Děvín-Kotel-Soutěska

- umělé výsadby nepůvodních dřevin
- teplomilné (šípákové) doubravy
- nelesní vegetace – stepi, skály, křoviny, pastviny
- dubohabřiny
- suťové lesy

Květena každého území obsahuje jak druhy původní, tak druhy zavlečené. Za původní se považuje takový druh, který za svou přítomnost na určitém místě nevděčí člověku, ale dostal se tam přirozenou cestou.

Zavlečené neboli nepůvodní druhy se na našem území začaly objevovat asi před sedmi tisíci lety s příchodem prvních zemědělců. Část z nich k nám člověk dopravil úmyslně, což platí zejména o užitkových a později okrasných rostlinách, zatímco jiné druhy, hlavně polní plevely, rozšiřoval proti své vůli, např. v nevyčištěném osivu. Rostliny zavlečené do konce středověku se označují jako **archeofyty**, zatímco rostlinám, které se k nám dostaly až po objevení Ameriky, se říká **neofyty**.

Většina zavlečených rostlin nepřežije na novém stanovišti déle než několik let. Menší část však během několika let nebo desetiletí zdomácní a začne se množit a šířit bez přispění člověka; příkladem těchto rostlin jsou četné polní plevely a rumištní druhy. **Mezi zdomácnělými druhy se nacházejí takové, které se snadno rozšiřují na velké vzdálenosti, na nově obsazených místech se rozrůstají a často zatlačují původní vegetaci. Takové druhy označujeme jako invazní.**

Pěšinkou od tohoto zastavení dojdete ke zbytkům památky chráněné státem. Stávala zde kdysi **kaple svatého Antonína**.

V lidovém podání tu prý bývala tvrz nebo klášter. Ve skutečnosti jde o staré poutní místo, na kterém byla nakonec vystavěna kaple.

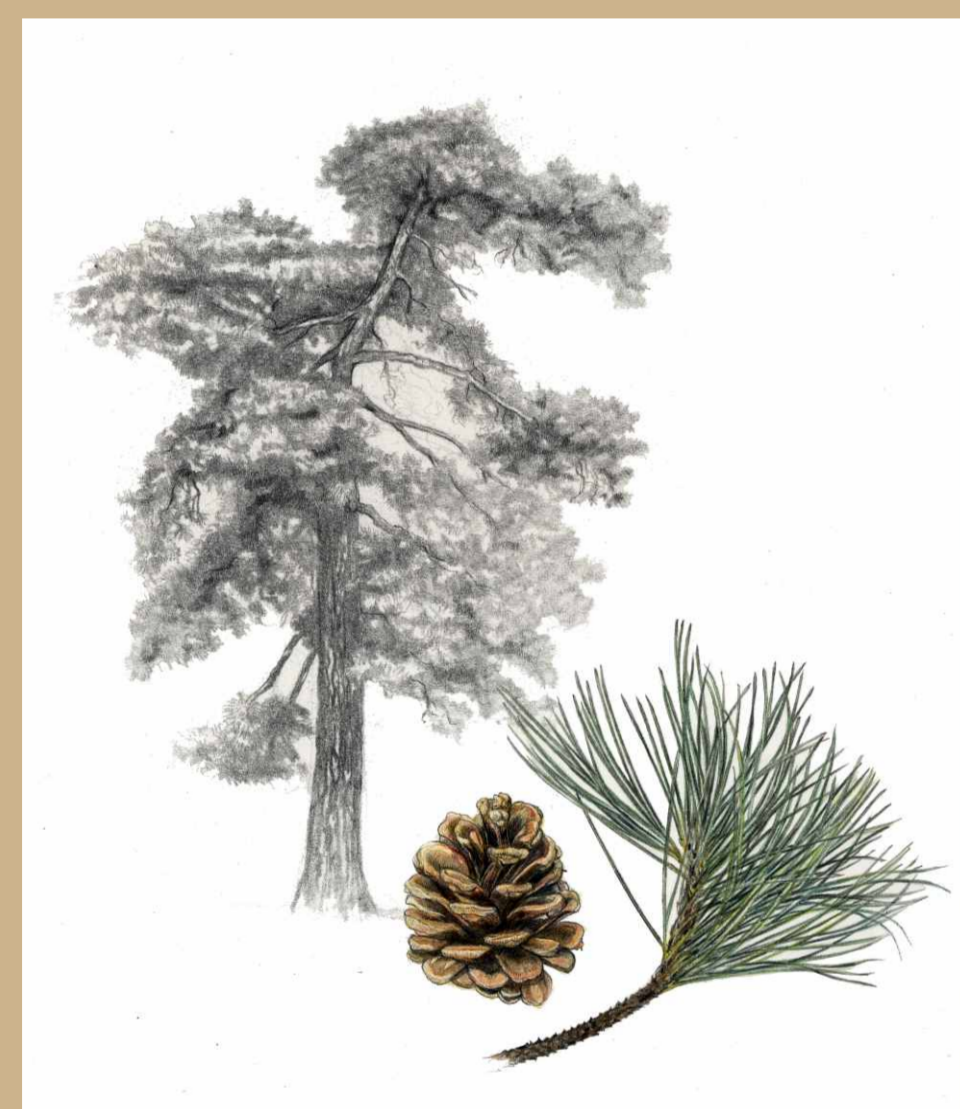
V roce 1650 byla velká úroda vína, a tak se sedláci z Klentnice, Perné a dnes zatopeného Mušova dohodli, že část výnosu věnují na postavení poutní kaple sv. Antonína. V letech 1720–1722 žil při kapli poustevník. Zdrojem jeho obživy byla almužna nebo žebrota, navíc dostával od obce určitý plat za zvonictví a za správcovství kaple.

V roce 1783 byl v Klentnici postaven kostel, a obyvatelé Klentnice už o kapli neměli zájem. Kaple byla zrušena a v roce 1786 v dražbě prodána za 124 zlatých na stavební materiál. Zvon z kaple byl přemístěn na věž kostela v Perné a za II. světové války roztaven. Socha sv. Antonína, která stávala ve výklenku zdi, byla v roce 1923 převezena do Perné, kde je dosud. Ač byla kaple už dávno v troskách, ještě ve druhé polovině 19. století sem přicházeli poutníci z Rakouska. Dnes zbývá jen půlkruhový kousek zdi s výklenkem pro sochu a 6 m vysoký a 27,5 m dlouhý obezděný kamenný val s vyhlídkou na Stovou horu a Siroťčí hrádek nad Klentnicí.

Prosíme návštěvníky památného místa, aby zde dodržovali pořádek a vrátili se zpět po stejné cestě na turistickou trasu, ze které odbočili.

borovice černá

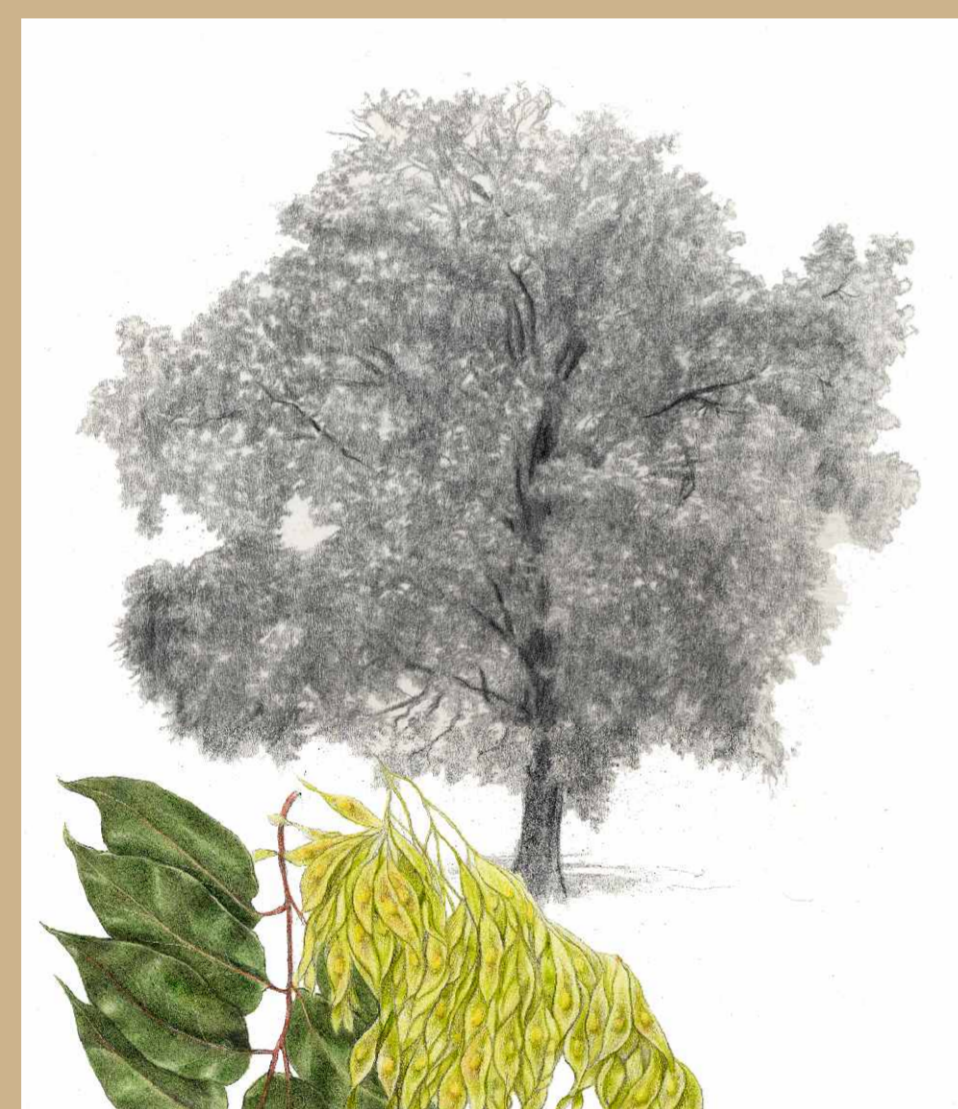
(*Pinus nigra*)

Nejbližze odsud roste přirozeně v **Dolních Rakousích v předhůří Alp** v širším okolí Vídně. Od 19. století se používala především k zalesňování suchých opuštěných pastvin, zejména v krásných oblastech, a to i na Pálavě. Ačkoli jde o velmi ozdobnou dřevinu, je její přítomnost v rezervaci nevhodná, neboť borové jehličí se velmi pomalu rozkládá a vytváří silnou vrstvu surového humusu. Monokultury borovice černé mají proto obvykle velmi chudý bylinný podrost. Na Pálavě se tato borovice našťastí jen velmi zřídka přirozeně zmlazuje.

pajasan žláznatý

(*Ailanthus altissima*)

Pochází z **Číny** a jako okrasný strom se u nás vysazuje teprve od roku 1865. Jako zplanělý byl poprvé zaznamenán v roce 1909 v Plzni. Zatím se šíří především ve městech v teplých oblastech státu. Velmi hojný je v Brně nebo v Praze. Zplaňuje například na rumištích, v mezerách dláždění ve šterbinách podél pat domovních zdí. Na Děvín byl vysazen na okraj lesních porostů a rozšířil se i na skalní stepi na jižním svahu, kde vytváří velké kolonie.

trnovník akát

(*Robinia pseudacacia*)

Přirozeně roste **ve východní a střední části Severní Ameriky** a dnes patří k nejobtížnějším invazním druhům české květeny. Silně ovlivňuje druhové složení vegetace, a to hned dvojím způsobem. Jednak při rozkladu listů vznikají sloučeniny, které znemožňují klíčení jiných rostlin, jednak výrazně obohacuje půdu dusíkem prostřednictvím symbiotických bakterií v kořenových hlízkách. Má velmi malé nároky na vlhkost půdy a obsah živin, a proto dobře roste na suchých trávnících. Šíří se velmi snadno, neboť záhy plodí a po setnutí se bohatě zmlazuje jak přímo na pařezu, tak z kořenových výběžků.

boryt barvířský

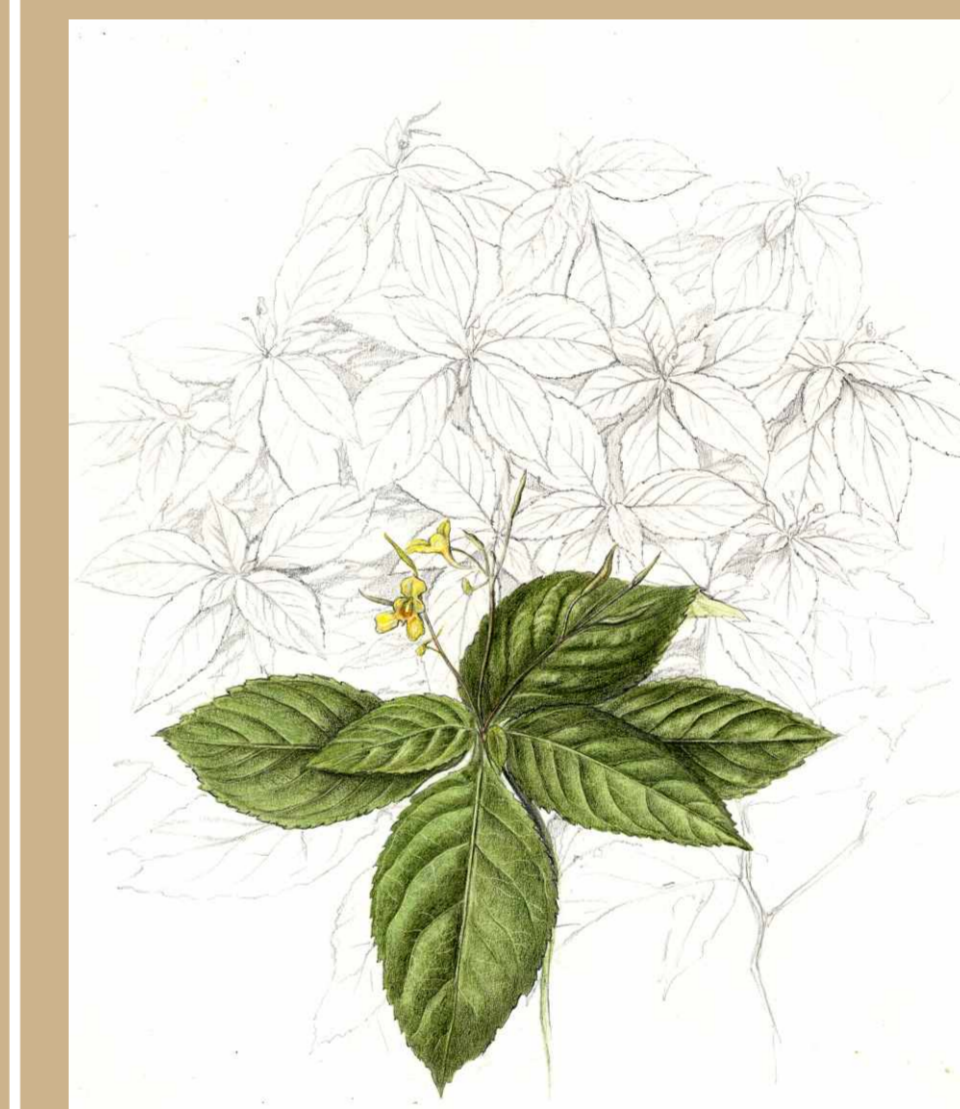
(*Isatis tinctoria*)

Odedávna se používal jako barvířská rostlina, neboť obsahuje látky, jejichž oxidační produkty jsou obvykle modře nebo purpurově zbarvené. Od 18. století byl postupně nahrazen dováženým indigem. Boryt pochází z **jihovýchodní Evropy** a v českých zemích se vyskytuje druhotně. Na Děvíně je obzvláště hojný na jihovýchodním svahu a v době květu, obvykle v květnu, určuje svými žlutými květy aspekt skalní stepi.

netýkavka malokvětá

(*Impatiens parviflora*)

Pochází z **jihozápadní Sibíře, západního Mongolska** a středoasijských horstev, kde roste v podrostu listnatých lesů. Do Evropy se dostala asi v roce 1831, v Čechách začala zplňovat po roce 1870. Teprve po druhé světové válce se začala šířit do přirozených a polopřirozených lesních porostů. Na místech, kde vytváří souvislé porosty, konkurencí o vodu a zástínem vytlačuje domácí druhy rostlin.

Invazní druhy negativně ovlivňují původní vegetaci, omezují druhovou bohatost rostlinných společenstev a často způsobují velké hospodářské škody. Na některých místech, například ve městech a jejich okolí, mnohdy tvoří podstatnou část vegetace. V přírodních rezervacích se zachovalou přírodou je jejich podíl malý. Přesto je třeba šíření invazních druhů v rezervacích i v nechráněné krajině sledovat, a pokud je to možné, již existující porosty postupně odstraňovat.